نەگزگى ساتىنىك قازىنا كۇشن تولقتاپ، اينالىم قوزعاۋشى كۇشن بارىنشا ارتتىردى

ـــ"التنى قامتاماسز ەتۋ" جەللەس شولۇى ـــ نەگزگى ساتىنىك اينالمىن قامتاماسز ەتۋ جونندە

□ جۇگگو ەكونوميكاسنا جاگا نازار
□ شينحۋا اگەنتسگىنىك تىلشىلەرى شىن چىك، لىۋ شياسۇن

جاگا تىپتى ايدارشا ۋيرۇس وكپە قابىنۇ ىندەتى توسن تۇىلمپ، ەلمىزدىك ەكونوميكالىق، قوعامدىق داھۇنا سوققى بولدى. ٶشىنارا وگىرلەردىك قازىنا كىرىس ـ شعىس جاعدايى ٶبرشاما اۇىر بولمپ، نەگزگى ساتىنىك اينالمى سىن ـ سايىسقا ٶدوپ كەلدى.

وتكەرمەلەپ تولەۋ تەبىنى ارتتىرمپ، جەرگىلىكتى قازىنا قاراجاتىن قالدىرمپ دىستەتۇ سالستىرماسىن كەزەك بويىنشا جوعارىلاتتى، حۇبەي ولكەسنە اپتا ساين قارجىنى رەتتەدى، بۇكىل ەلدىك اۇدان دارەجەلى اقشا قورىنا باقىلاۋ ـ ولشەۇدى كۇشەيتتى... ىندەت تۇىلماننان بەرى ٶبر قدىرۇ شارالار دەر كەزىندە شعارىلمپ، نەگزگى ساتىنىك قازىنا كۇشن تولقتاپ، قينىشلىعى بار وگىرلەردى قامتاماسز ەتۇدى، ەكۇبەكاقىنى قامتاماسز ەتۇدى، اينالمدى قامتاماسز ەتۇدى تومەنگى شەكتەن تۇسرمەۇگە شنايى كەپلدىك ەتتى.

كوپ ٶتۇرلى شارالاردى قاتار قولدانىپ، نەگزگى ساتىنىك قازىنا كۇشن تولقتادى

بيل جل باسنان بەرى، ٶبر جاعماننان، ىندەتتىك نقالىنا ۇشراپ، قازىنا كردىسنىك تومەندەۇ جاعدايى جارىقتا شقتى، ەندى ٶبر جاعنان، ىندەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگندەۇ، كاسپورىندارعا كومەكتەسۇ ـ سۇيەمەلەۇ سياقتى شعستىك ارتۇى ٶتپتى دە كوپ ناق اقشانى قاجەت ەتتى. "كىرىس" ازايۇ مەن "شعس" كوبەيۇ اراسندا، نەگزگى ساتىنىك قازىنا كىرىس ـ شعس قايشلعى كورنەكتىلەندى.

ٶشىنارا اۇدان دارەجەلى قازىنا كادرلارى مىنالاردى ٶبلدىردى: ىندەتكە بەلسەنە توتەپ بەرۇدە اۇاشالاۇ تۇيىندەرىن قۇرۇ، ىندەتتەن ساقتانۇ زاتتىق ماتەرىالدارىن ساتىپ الۇ، شيياحاناعا جەدەل قۇتقارۇ جابدىقتارىن ساتىپ الۇ سياقتى شعستاردىك بارلعى "از سيفر" ەمەس، وعان قازىنا كىرىسنىك ازايۇىن، "نەگزگى ساتىنىك تۇرمسن قامتاماسز ەتۇدى، ەكۇبەكاقىنى قامتاماسز ەتۇدى، اينالمدى قامتاماسز ەتۇ قوسلسا، قسىم اناعۇرلىم ارتا تۇسەدى".

"ىندەت جاعداينداى، نەگزگى ساتىنىك قازىنالىق كىرىس ـ شعس تەپە ـ تەگدىك قسىمى ارتتى". جۇگگو باجى ەلمي قوعامنىك ورنباسار باستىعى جاڭ لياڭپي بىلاي دەدى: نەگزگى ساتىنىك اينالمىن قامتاماسز ەتۇدە، شەشۇشى ٶتۇين "اقشانىك قايدان كەلۇ" ماسەلەسن شەشپ، نەگزگى ساتى اينالمىنىك قالپىتى، ٶتارتپتى بولۇن دلگەرلەتۇ.

وتكەرمەلەپ تولەۇ قاراجاتىن دەر كەزىندە ٶتۇسرمپ، جەرگىلىكتى قازىنا قاراجاتىن قالدىرمپ دىستەتۇ سالستىرماسن كەزەك بويىنشا جوعارىلاتتى... ىندەت تۇلعاننان بەرى، ٶبر قدىرۇ شارالار جەدەل شعارىلمپ، نەگزگى ساتىنىك قازىنا كۇشن تولقتادى.

"بىلتىر 4 ـ توقساندا وتكەرمەلەپ تولەتن 6 تريللىون 100 ميللىارد يۇاندى الدىن الا ٶتۇسرۇ نەگزىندە، بيل جل باسنان بەرى، تەگگەرۇ سياتتى وتكەرمەلەپ تولەتن 70 ميللىارد يۇاندى، اۇدان دارەجەلى نەگزگى قازىنا كۇشن قامتاماسز ەتۇ مەحانيزمن سيلىق ـ تولقتاما قاراجاتنان 40 ميللىارد 600 ميللىون يۇاندى الدىن الا ٶتۇسرمپ، جەرگىلىكتى قازىنانىك قاراجاتىن قامتاماسز ەتۇ قابىلەتىن كۇشەيتتىك"، ـ دەدى قازىنا مينيسترلىگى ەجە ەسپ مەكەمەسنىك 1 ـ دا. رەجەلى شارلاۇشسى ۋاك كبيك.

وسمەن بىرگە، جەر ـ جەردىك ٴار دارەجەلى قازىنا تاراۇلارى جەرگىلىكتى ورىننىك جاعداينا قاراي سايىاسات شعارىلمپ، نەگزگى ساتىنىك كىرىس ـ شعس قايشلعنا بەلسەنە توتەپ بەردى.

ەجە ەسپ جاساۇ، اتقارۇ، باقىلاۇ ـ مەگگەرۇ جالپى باريسن ناقتى، ەگجەجەيلى دستەپ، نەگزگى ساتىنىك قامتاماسز ەتۇ قابىلەتىن نعايتۇدى جالپى بەتتىك كۇشەيتپ، نەگزگى ساتى قازىنا سىنىك "نەگزدى قامتاماسز ەتۇىن، داھۇدى جەبەۇىن" رەتتەۇ مەحانيزمن ورناتتى... يۇننان ولكەلىك قازىنا مەگگەرمەسى كوپ ٶتۇرلى پارمەندى شارا قولدانپ، ٴار دارەجەلى جاۇاپكەرشلىكتى قاتايتپ، نەگزگى ساتىنىك قالپىتى اينالەمنا پارمەندى قولداۇ كورسەتتى.

قينىشلىعى بار وگىرلەردە نەگزگى ساتىنىك اينالمىن قامتاماسز ەتۇدى كۇشەيتى

1 ـ توقساندا جەر ـ جەردىك ەكونومياكالىق ساندى مالمەتىنەن قاراعاندا، ىندەت ٶبرشاما اۇىر وگىرلەردە جانە كەدەي وگىرلەردە قازىنا كىرىس ـ شعسىنىك قايشلعنا كورنەكتىلەنگەن. وسى وگىرلەردە نەگزگى ساتىنىك اينالمنا قاتىماسز ەتە الۇ ـ الماۇ اسا ماگزدى.

حۇبەي ولكەسنده نەگزگى ساتى اينالمىنىك كىرىس ـ شعسىن قامتاماسز ەتۇدى كۇشەيتۇ ٶۇشن، قازىنا مينيسترلىگى 3 ـ ايدان باستاپ حۇبەي ولكەسنىك قاراجاتتى اپتا ساين ورنالاسترۇ قىزمەت مەحانيزمن ورناتتى؛ حۇبەي ولكەسنىك قازىنالىق اينالم جاعداين ٶجەتى قاداعالاپ، حۇبەي ولكەلىك قازىنا مەگگەرمەسن اۇدان ـ رايوندارداىك قازىنا قورىن قاماتاماسز ەتۇدى كۇشەيتۇگە، نەگزگى ساتى اينالمىنىك قالپىتى، ٶتارتپتى بولۇن دلگەرلەتۇ.

وتكەرمەلەپ تولەۇ قاراجاتىن دەر كەزىندە ٶتۇسرمپ، جەرگىلىكتى قازىنا قاراجاتىن قالدىرمپ دىستەتۇ سالستىرماسن كەزەك بويىنشا جوعارىلاتتى... ىندەت تۇلعاننان بەرى، ٶبر قدىرۇ شارالار جەدەل شعارىلمپ، نەگزگى ساتىنىك كۇشن تولقتادى.

"بىلتىر 4 ـ توقساندا وتكەرمەلەپ تولەتن 6 تريللىون 100 ميللىارد يۇاندى الدىن الا ٶتۇسرۇ نەگزىندە، بيل جل باسنان بەرى، تەگگەرۇ سياتتى وتكەرمەلەپ تولەتن 70 ميللىارد يۇاندى، اۇدان دارەجەلى نەگزگى قازىنا كۇشن قامتاماسز ەتۇ مەحانيزمن سيلىق ـ تولقتاما قاراجاتنان 40 ميللىارد 600 ميللىون يۇاندى الدىن الا ٶتۇسرمپ، جەرگىلىكتى قازىنانىك قاراجاتىن قامتاماسز ەتۇ قابىلەتىن كۇشەيتتىك"، ـ دەدى قازىنا مينيسترلىگى مەجە ەسپ مەكەمەسنىك 1 ـ دا. رەجەلى شارلاۇشسى ۋاك كبيك.

وسمەن بىرگە، جەر ـ جەردىك ٴار دارەجەلى قازىنا تاراۇلارى جەرگىلىكتى ورىننىك جاعداينا قاراي سايىاسات شعارىلمپ، نەگزگى ساتىنىك كىرىس ـ شعسىن قايشلعنا بەلسەنە توتەپ بەردى.

مەجە ەسپ جاساۇ، اتقارۇ، باقىلاۇ ـ مەگگەرۇ جالپى باريسن ناقتى، ەگجەجەيلى دستەپ، نەگزگى ساتىنىك قامتاماسز ەتۇدى كۇشەيتۇ ٶۇشن، قازىنا مينيسترلىگى 3 ـ ايدان باستاپ حۇبەي ولكەسنىك قاراجاتتى اپتا ساين ورنالاسترۇ قىزمەت مەحانيزمن ورناتتى؛ حۇبەي ولكەسنىك قازىنالىق اينالم جاعداين ٶجەتى قاداعالاپ، حۇبەي ولكەلىك قازىنا مەگگەرمەسن اۇدان ـ رايوندارداىك قازىنا قورىن قاماتاماسز ەتۇدى كۇشەيتۇگە، نەگزگى ساتىنىك قالپىتى اينالەمنا پارمەندى قولداۇ كورسەتتى.

قينىشلىعى بار وگىرلەردە نەگزگى ساتىنىك اينالمىن قامتاماسز ەتۇدى كۇشەيتى

1 ـ توقساندا جەر ـ جەردىك ەكونوميكالىق ساندى مالمەتىنەن قاراعاندا، ىندەت ٶبرشاما اۇىر وگىرلەردە جانە كەدەي وگىرلەردە قازىنا كىرىس ـ شعسىنىك قايشلعنا كورنەكتىلەنگەن. وسى وگىرلەردە نەگزگى ساتىنىك اينالمنا قاماتاماسز ەتە الۇ ـ الماۇ اسا ماگزدى.

حۇبەي ولكەسنده نەگزگى ساتى اينالمىنىك كىرىس ـ شعسىن